
NIECZŁOWIECZEŃSKI (9) *ai*

W pisowni rozłącznej (6), w łącznej (3).

Wszystkie e oraz o prawdopodobnie jasne (tak w nie- oraz człowieczeński).

sg m I nieczłowieczeńskim (1). ◇ f A nieczłowieczeńską (1). ◇ I nieczłowieczeńską (1). ◇ n G nieczłowieczeński(e)go (1). ◇ A nieczłowieczeński(e) (1). ◇ pl N subst nieczłowieczeński(e) (1). ◇ N a. A subst nieczłowieczeński(e) (1). ◇ I m nieczłowieczeńskimi (1). f nieczłowieczeńskimi (1).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI w. (jeden z niżej notowanych przykładów) s.v. człowieczeński.

1. Niegodny człowieka, niezgodny z jego naturą i psychiką: okrutny, nieludzki (2) : nie chcemy w łobie okazać tego nie człowieczeńskiego okrucieństwa [...] przeciw kościołowi Bożemu. *LubPs A5; [Samnitowie] nad drugimi morderstwo wczynili nie człowieczeńskie. BielSpr 46v.*

2. Nadprzyrodzony, boski (7) : iż iest prawy Bog á prawy Mefyałz/ gdyż tu łyłyż nie człowieczeńską (prawę jego *RejPos [236]v*; Iuż náukami fwemi/ iuż iáwnemi á nie człowieczeńskimi dziwy fwemi podpieráiąc oney świętey prawdy/ woley/ á náuki swoiey. *RejPos 338, 196v, 204v, 270v.*

W charakterystycznych połączeniach: nieczłowieczeński(-a, -e) dziw, kształt, podobieństwo, rzecz, sprawa.

*Wyrażenie: »nieczłowieczeńska moc« (1): ktore [dziwy] on dziwnie á nieczłowieczeńską mocą wielekroć iuż przed tym okazać był raczył *RejPos 347v.**

*Szereg:»nieczłowieczeński a niepodobny« (1): bo thu iuż nie człowieczeńskie á niepodobne rzeczy v światá dochodzą do wizu twoich *RejPos 272.**

Synonimy: 2. boski, boży.

Cf CZŁOWIECZEŃSKI, NIECZŁOWIECZY, NIELUDZKI

AŻ